

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงไกร จงเจริญ. ผู้นำกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536 .

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (19 มกราคม 2529) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (11 สิงหาคม 2529) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (13 พฤษภาคม 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (11 มิถุนายน 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (26 กุมภาพันธ์ 2536) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (16 กุมภาพันธ์ 2529) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (11 มีนาคม 2529) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (29 เมษายน 2529) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (9 มิถุนายน 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (12 มิถุนายน 30) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (26 มิถุนายน 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (3 ตุลาคม 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (5 ตุลาคม 2530) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (7 สิงหาคม 2531) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (19 กันยายน 2531) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (15 เมษายน 2532) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (18 มกราคม 2533) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (11 พฤศจิกายน 2534) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. ไทยรัฐ (4 กุมภาพันธ์ 2531) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (4 พฤศจิกายน 2532) : 2.

ข่าวต่างประเทศ. เดลินิวส์ (4 กรกฎาคม 2537) : 2.

จรัญ วงศ์สวัสดิ์. แบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองปกครองท้องถิ่นรูปแบบ

แบบสหภาพบาล : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนในเขตสหภาพบาลที่ประธานกรรมการ

สหภาพบาลมาจากการเลือกตั้ง และ ประธานกรรมการโดยตำแหน่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย . การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค Path Analysis . ม.ป.ท. : 2537.

ชัยวัฒน์ รัฐขจร. ความเข้าใจทางการเมือง และ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชน อำเภอเมือง ชลบุรี ประเทศไทย . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ชวนะ ภวภานนท์. ความสำนึกทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในระบบประชาธิปไตย : ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะกรณีเขตเทศบาล ต.โนนสูง จ.นครราชสีมา . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ชาติรี ทองสารี. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลักษณะงานทางการเมืองของกลุ่มพลังมวลชนจัดตั้ง . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ชาญชัย รามโกมุท. แรงงานกับปัญหาการนัดหยุดงานในประเทศไทย . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ไชยรัตน์ สัมฉุน. สกู๊ปหน้า 1. ไทยรัฐ (5 เมษายน 2539) : 1.

ชัช ชงสีพันธ์. การศึกษาลักษณะทางชีวสังคม ลักษณะทางปริบท และลักษณะทางจิตวิสัย ของนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง . ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527.

ดวงลักข์ พันธุ์ลำใย. กลุ่มการเมืองกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษากรณีหมู่บ้านภาคกลาง . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

ดำรงค์ ดีสกุล. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีการให้รางวัลในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

เทวินทร์ ตติยรัตน์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองรูปเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครพนม . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532 .

ธีรชัช ไอลานนท์. บุคลิกภาพทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534 .

ธีรพล เกษมสุวรรณ. ความรู้สึกเมินห่างทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528 .

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

นันทนา นันทิรภาส. การเมืองท้องถิ่น : ศึกษาบทบาทผู้นำชาวไร่อ้อยในฐานะตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์.

สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2533 .

นงลักษณ์ วิรัชชัย. การวิเคราะห์ อิทธิพล. ใน วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 สิงหาคม , 2537.

บุญยั้ง โหมตเทศน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและ
สังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536) , บทคัดย่อ.

บุญเลิศ ธีระตระกูล. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรมกรไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีกรมการท่าเรือ

แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (23 มิถุนายน 2529) : 2.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (18 กรกฎาคม 2529) : 1.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (9 กุมภาพันธ์ 2530) : 1.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (21 พฤษภาคม 2530) : 1.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (7 พฤษภาคม 2536) : 1.

ปกหน้า. มติชน (18 กันยายน 36) : 1.

ปกหน้า. มติชน (4 พฤศจิกายน 2536) : 1.

ปกหน้า. มติชน (27 เมษายน 2537) : 1.

ปกหน้า. มติชน (6 พฤษภาคม 2537) : 1.

ปกหน้า. มติชน (8 กุมภาพันธ์ 2538) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (10 มกราคม 2539) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (8 เมษายน 2539) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (10 พฤษภาคม 2539) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (19 ธันวาคม 2539) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (18 พฤษภาคม 2535) : 1.

ปกหน้า. เดลินิวส์ (6 เมษายน 2530) : 1.

ปกหน้า. มติชน (25 พฤษภาคม 2537) : 1.

ปกหน้า. ไทยรัฐ (28 ธันวาคม 2539) : 1.

ประยงค์ บัตรสมบุญ. บุคลิกภาพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำตำบล จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522 .

ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองแบบสหภาพบาล ศึกษาจากกรณี สหภาพบาลพุทไธสง จ.บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512) , บทคัดย่อ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2533.

มานะศรี ยงเจริญ. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522 .

หรรณพ พุกจันทร์. สมาคมจีนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณีสมาคมจีนจังหวัดพิษณุโลกกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ปี พ.ศ.2528. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532 .

วรทัศน์ วานิชอุฎการ. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นไทยมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533.

ศิริชัย กาญจนวาสี สุวิมล ตีรกานันท์ และศิริเดช สุชีวะ . การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ spss/pc+ สำหรับงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540.

สิทธิพันธ์ มานิตกุล. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เสน่ห์ นนทโชติ. การสื่อสารทางการเมือง กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนชนบทไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี บ้านวังคล้าย อ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524 .

สุนทร ลิขิตาน. กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุรปรีชา ลาภบุญเรือง. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530) , บทคัดย่อ.

ประสิทธิ์ สันติกาญจน์. การเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529 .

อัคนีวุธ ศรีสวัสดิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535 .

อรุณ รักรธรรม และ ประชัช เปี่ยมสมบุญ. การบริหารความขัดแย้งในองค์กร. ใน เอกสารประกอบการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ . หน้า 5. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ , 2527.

อุทัย หิรัญโต. หลักสังคมวิทยา . กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์ , 2522.

อภิชัย สรสิริ. บทบาทของกรรมกรในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ภาษาอังกฤษ

Almond, G. and Bingham Powell. Comparative Politics Today ,Boston : Little Brown and Co., 1976. pp. 54-69.

Barnes, S. et.al. Political Action : Mass Participation in Five Western Democracies . Beverly Hills, CA. : SAGE Publications, Inc.,1979.

Blalock,Jr., H., M., Power and Conflict Toward a General Theory . California : SAGE Publications,Inc., 1989.

Blumer, H. Social Movements. in A.M. Lee (ed.), New Outline of the Principles of Sociology . New York : Barnes and Noble, 1951.

Brinton, C., The Anatomy of Revolution . New york : Vintage Books, 1958.

Bromage, Arthur W. Introduction to Municipal Government and Administration , New York : Appleton-Century-Crofts, Inc., 1950. p. 252.

Clark, T.N. and S.M.Lipset. Are Social Classes Dying ? International Sociology . 1 (4,1991) : pp. 397-411.

- Cohen, J. Strategy or identity : New theoretical paradigms and contemporary social movements. Social Research 52 (1985) : pp. 671-672.
- Coleman, J. Community Conflict . New York : Free Press, 1957.
- Dahrendorf, R. Class and Class Conflict in Industrial Society , California : Stanford University Press, 1959.
- Dalton, Russell J., Manfred Kuechler, and Wilhelm Burklin. The Challenge of New Movements. in Russell J. Dalton and Manfred Kuechler, eds., Challenging The Political Order , Cambridge : Polity Press, 1990. p. 7.
- Dawes, R. Anthony J., C. Van de Kragt and John M. Orbell. Not me or thee But We : The Importance of Group Identity in Eliciting Cooperation in Dilemma Situations ; Experimental Manipulation. Acta Psychologica. 68 (1988) : pp. 83-97.
- Eyerman, R. and Andrew Jamison. Social movement , Cambridge : Polity Press, 1991. pp. 11-12.
- Gamson, W. Bruce Fireman and Steven Rytina . Encounters with Unjust Authority . Homewood, Ill. : Dorsey Press, 1982.
- Garner, R. A. and Mayer N. Zald, "The Political Economy of Social Movement Sectors," In Gerald Suttles and Mayer N. Zald. eds., The Challenge of Social Control. Citizenship and Institution Building in Modern Society : Essays in Honour of Morris Janowitz . Norwood, N.J. " ABLEX, 1985.
- Gerhards, J. and Dieter Rucht. Mesomobilization : Organizing and Framing in Two Protest Campaigns in West Germany. American Journal of Sociology. 98 (1992) : pp. 555-596.
- Geschwender, J.A. Continuities in the theories of status consistency and cognitive dissonance. Social Forces . 46 (December 1967) : pp. 160-171.
- Gurney, J. and Kathleen Tierney. Relative Deprivation and Social Movements : A Critical Look at Twenty years of Theory and Research. Sociological Quarterly . 23(1982) : pp. 33-47.
- Hegedus, Z. Social movement and Social Change in Self-Creative Society : New Civil initiatives in the International Arena. International Sociology . 1 (1) 1989.
- Hill, S. and Donald Rothchild. The Impact of Regime on the Diffusion of Political Conflict. In M. Midlarsky, ed. The Internationalization of Communal Strife. New York and London : Routledge, 1992.

- Huntington, Samuel P. and Joan M. Nelson. No Easy Choice : Political Participation in Developing Countries , Cambridge : Harvard University Press, 1977. pp. 159-160.
- Inglehart, R. The Silent Revolution : Changing Values and Political Styles among Western Publics . Princeton : Princeton University Press, 1997.
- Johnson, C. Revolutionary Charge . Boston : Little Brown and Co., 1961.
- Kriesi, H. Local Mobilization for the People's Petition of the Dutch Peace Movement. In Bert Klandermans, Hanspeter Kriesi and Sidney Tarrow, eds., From Structure to Action : Comparing Social Movement Research Across Cultures, International Social Movement Research, 1 Greenwich, Conn. : JAI, 1988.
- Kornhauser, W. The politics of mass society . New York : Free Press, 1959.
- Lenski, B. G. Status Crystallization : A non-verbal dimension of social status. American Sociological Review . 19 (August 1954) : pp. 405-413.
- Lorenz K. On Aggression ,New York : Bantam, 1969.
- McAdam, D. Recruitment to High Risk Activism : The Case of Freedom Summer. American Journal of Sociology . 92 (1986) : pp. 64-90.
- Mack Reymond W. and John Pease. Sociology and Social-Life , New York : D Van Nastrand Company, 1973. p. 68.
- McClosky, Herbert. Political Inquiry : The Nation and Uses of Survey Research , New York : Macmillan, 1969. p. 122.
- Melucci, A . Nomads of the Present : Social Movements and Individual Needs in Contemporary Society . Philadelphia : Temple University Press, 1989.
- Milbrath, Lester W. and M.L.. Goel. Political Participation , 2nd. ed. Chicago : Rand McNally College Publishing company , 1977. pp. 12-17.
- Mills, C.W. The Power Elite , New York : Oxford University Press, 1956.
- Morgenthau, H. Politics among Nations . New York : Knopf, 1967.
- Morris, A. The Origins of the Civil Rights Movements : Black Communities Organizing for Change . New York : The Free Press, 1984.
- Muller, E. A Test of a Partial Theory of Potential for Political Violence. American Political Science Review. 66(1972) : pp. 928-959.
- Muller-Rommel, F. and Thomas Poguntke, eds., New Politics .Cambridge University Press, 1995.

- Nie, Norman H. and Sydney Verba. Political Participation. In Fred I. Greenstein and Nelson W. Polsby, ed. Handbook of Political Science : Non Government Politics ,Reading Mass : Addison Welsey Publishing Co.,1975. p. 1.
- North, R. The Content Analysis : A Handbook with Application for the Study of International Crisis . Evanston Northwestern University Press, 1963.
- Oberschall, A. Social Conflict and Social Movements. Englewood Cliffs N.J. : Prentice Hall.
- Olson, M. The Logic of Collective Action . Cambridge, MA : Harvand Unirevsity Press. 1965.
- Orum, A.M. and A.W. Orum. The Class and stutus bases of Negro student protest. Social Science Quarterly. 45 (December 1968) : pp. 521-533.
- Parson, T. The Social System . New York : Free Press, 1960.
- Pieterse, J. N. (ed.). Emancipations. Modern and Postmodern . London : Sage Publication, 1995.
- Roberts, Geoffrey K.. A Dictionary of Political Analysis. London : Longman,1971. p. 145.
- Schonfeld, William R. The Meaning of Democratic Participation. World Politics. 28 (1975- 1976) : 139.
- Tarrow, S. Power in Movement , New York : Cambridge University Press, 1994. pp. 1-2.
- Tilly, C. The Contentious French . Cambridge : Harvard University Press, 1986.
- Touraine, A. The Voice and the Eye . Cambridge : Cambridge Universty press, 1981.
- Tullock, G. The Paradox of Revolution. Public choice . 11 (1971) : pp. 425-447.
- Weiner, M. Political Participation : Crisis of the Political Process. In Leonard Binder, et al. Crisis and Sequences in Political Development , N.J. : Prineton university Press , 1971. p.165.
- Wilkinson, P. Social Movement , London : The Macmillan Press Ltd., 1971. p. 11.

ภาคผนวก

คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

วันที่ 4 กรกฎาคม 2539

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ผมเป็นนิสิตคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสนใจอยากศึกษาเหตุผลที่ท่านและกลุ่มของท่านไปหรือไม่ไปประท้วง และทำการประท้วงได้ยาวนานขนาดไหน มีความลำบากเพียงใด

การศึกษาในครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้จากท่านไปใช้ในการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น และจะเก็บข้อมูลนี้เป็นความลับอย่างยิ่ง ด้วยการไม่ระบุว่าข้อมูลนั้นได้มาจากตำบล อำเภอ ะไร หรือจากผู้ใด ดังนั้นขอให้ท่านได้โปรดสบายใจและตอบปัญหาต่างๆอย่างเต็มที่ ขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบคำถามของผมในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พงศกร รอดชมภู)
นิสิตคณะรัฐศาสตร์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประท้วง

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่ท่านไปประท้วง และขีดเครื่องหมาย / ลงในระหว่างคำถามท้ายแต่ละข้อ

ตัวอย่าง ท่านไปประท้วงเพราะเหตุใด

ผมไปประท้วงเพราะ เสียพื้นที่ทำกินให้กับราชการเวนคืนไปให้เอกชนปลูกป่า 30 ไร่
จากที่มีทั้งหมด 32 ไร่ ทำให้ไม่มีรายได้และยากลำบาก

คำถาม ท่านไปประท้วงเพราะเสียผลประโยชน์ไหม

ไม่ใช่				เสียผลประโยชน์มาก	
[]	[]	[]	[]	[/]	
1	2	3	4	5	

ความหมายในการขีดเช่นนี้คือ ถ้าท่านไม่เสียผลประโยชน์อะไร ก็ให้ขีดทับที่ช่องคำว่าไม่ใช่ถ้าเสียบ้างไม่มาก ก็ขีดทับตั้งแต่หลังไม่ใช่ มาเรื่อยตามน้ำหนักที่ได้เสียไป ในกรณีตัวอย่างเสียไปถึง 30 ไร่ ได้รับความลำบากมากจึงขีดทับที่ช่อง เสียผลประโยชน์มาก

ในกรณีที่ผู้ตอบไม่ได้ไปประท้วงก็คงเพราะไม่มีผลกระทบก็ให้ขีดที่ ไม่ใช่

ท่านก็ไม่เคยเข้าประท้วงเลยก็กรุณาตอบคำถามต่าง ๆ ทุกข้อ ในกรณีที่ไม่เคยเข้าประท้วง ก็ขอความกรุณาให้ตอบคำถามด้วย โดยใช้ความรู้สึกตอบว่าในกลุ่มของท่านนั้นมีลักษณะอย่างไร

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านที่ไปประท้วง มีความเชื่อตรงกันหรือไม่ เพราะถ้าเชื่อตรงกันแม้ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็อาจร่วมประท้วงตรงกันได้ ความเชื่อดังกล่าว เช่น "ธรรมะย่อมชนะอธรรม" "เราสู้เพื่อเสรีภาพและอิสรภาพ" "เราสู้ในนามของพระเจ้าเป็นเจ้า" "คนจนต้องสู้เพื่อคนจน" "แรงงานต้องสู้เพื่อชนชั้นแรงงาน" "ชาวไร่ชาวนาต้องสู้กับนายทุนกดขี่" "สู้ให้ได้ผืนดินคืนมา" เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างของความเชื่อ เฉพาะในกลุ่มของท่านมีความเชื่อประเภทนี้อยู่หรือไม่ และ มีความเชื่อตรงกันมากเพียงใด ในช่องว่างที่เห็นกรุณาระบุว่ากลุ่มใหญ่ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มย่อยของท่านและกลุ่มของผู้นำอื่น ๆ มีความเชื่อตรงกันหรือไม่ ในเรื่องอะไร หรือคำพูดว่าอะไร

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านไปประท้วงเพราะมีความเชื่อที่ตรงกันมากหรือน้อย

น้อย			มาก		
[]	[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5	

2. กลุ่มใหญ่ที่ไปประท้วง หรือ สำหรับท่านที่ไม่ได้ไปประท้วง กลุ่มที่ท่านอยู่ด้วยมีลักษณะเป็นอย่างไร เรื่องนี้สืบเนื่องมาจากข้อที่แล้วโดยถามเพิ่มว่า กลุ่มย่อย ๆ ในกลุ่มใหญ่นี้มีความต้องการผลประโยชน์ หรือ เสียผลประโยชน์จากการกระทำของฝ่ายตรงข้าม เหมือนกันหรือไม่ แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันหรือไม่ เช่นพอจะไปประท้วงก็ปรากฏว่าในกลุ่มใหญ่มีความต้องการผลประโยชน์หรือจะยกประเด็นขึ้นประท้วงแตกต่างกันเป็นพวก ๆ ดังนั้นพอมีความต้องการไม่เหมือนกันการจะไปประท้วงก็จะมีวิธีการไม่เหมือนกัน หรือมีความประพฤติน่าไม่เหมือนกันเป็นพวก ๆ บางทีก็มีกลุ่มที่ไม่อยากจะไปประท้วงเสียด้วยซ้ำ ในช่องว่างที่เห็น กรุณาจะระบุว่ากลุ่มของท่านแบ่งเป็นกลุ่มพวก ๆ ด้วยผลประโยชน์อะไรและมีความเข้ากันได้หรือเข้ากันไม่ได้เพราะอะไร

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มใหญ่มีกลุ่มย่อยที่มีความแตกต่างหลากหลายกันมากหรือน้อย

น้อย			มาก		
[]	[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5	

3. การจะไปประท้วงนั้นท่านต้องเตรียมตัวหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เงินทอง เสบียง อาหาร รวมทั้งต้องจากครอบครัว ต้องหารายได้มาให้ครอบครัวไว้ใช้เพื่อที่จะได้จากไปโดยไม่กังวล ในช่องว่าง กรุณาระบุว่า อะไรที่ท่านต้องเสียไปสำหรับการไปประท้วงครั้งหนึ่ง ๆ สำหรับท่านที่ไม่ได้ไปประท้วง ท่านก็ระบุว่าไม่มี

คำถาม กรุณาคำศัพท์พินอินหรือเงินทองที่ท่านต้องใช้เมื่อจะไปประท้วงครั้งหนึ่ง ๆ

เป็นเงินประมาณ บาท

เงินจำนวนนี้คิดว่าใช้มากหรือน้อย

น้อย					มาก
[]	[]	[]	[]	[]	
1	2	3	4	5	

4. กลุ่มใดที่เคยมีการไปประท้วงมาก่อน และ ทำได้ดีจะทำให้สามารถระดมคน และ เงินทองได้ง่าย เพราะมีความมั่นใจ หรือกลุ่มใดแม้ว่าจะเพิ่งไปประท้วงแต่หากมีผู้นำประท้วงไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือ หน่วยงานก็ตามที่เคยไปประท้วงและประสบความสำเร็จมาก่อน ก็จะมีการจัดกลุ่มได้ดีเช่นกัน ในช่องว่างกรณาระบุว่ากลุ่มของท่านเคยไปประท้วงหรือมีผู้นำการประท้วงที่เคยทำได้ดีมาแล้วหรือไม่ ถ้ากลุ่มท่านเคยไปประท้วงกรณาระบุ เรื่องและสถานที่ประท้วง หากมีผู้นำประท้วงกรณาระบุว่าเป็นใครเคยทำการประท้วงที่สำเร็จมาแล้วที่ไหนบ้าง

คำถาม กลุ่มของท่านเคยประท้วงทำให้มีการจัดตั้งดี หรือมีผู้เคยนำประท้วงมาช่วยใช่หรือไม่

ไม่ใช่					ใช่ดีมากด้วย
[]	[]	[]	[]	[]	
1	2	3	4	5	

5. เรื่องการประท้วงนั้นในบางครั้งสมาชิกสามารถเข้าร่วมประท้วงโดยไม่ต้องการให้กลุ่มให้ผล ประโยชน์อะไร แต่ในหลายการประท้วงผู้นำกลุ่มต้องหาเงินหาทองหรือสิ่งตอบแทนบางอย่างให้ เช่น ตำแหน่งหน้าที่ หรือ เป็นที่ยอมรับนับถือกันในหมู่สมาชิก ถึงจะยอมเข้าทำการประท้วง หรือ ทำการประท้วงให้นานๆ กลุ่มของท่านมีลักษณะแบบใดในช่องว่างกรณาระบุว่ากลุ่มของท่าน จำเป็น ต้องมีการหาผลประโยชน์เช่นเงินทอง ตำแหน่งมาให้สมาชิกหรือไม่ และถ้ามีเป็นอะไร

คำถาม กลุ่มของท่านจำเป็นต้องหาผลประโยชน์ดังกล่าวให้สมาชิกหรือไม่

ไม่จำเป็นต้องมี

ต้องมีมาก

[] [] [] [] []

1 2 3 4 5

6. ในเรื่องความเห็นพ้องในเรื่องวิธีการ คือแต่ละกลุ่มย่อยจะกำหนดหัวข้อการประท้วงตรงกันมากน้อยเพียงใด เมื่อมีการกำหนดประเด็นแล้วกลุ่มต่าง ๆ มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันหรือไม่ เพราะหากกลุ่มมีผลประโยชน์ต่างกัน เวลาที่จะทำการประท้วงแต่ละกลุ่มก็จะสนใจในผลประโยชน์ของกลุ่มเล็ก ๆ ของตน จะทำอะไรก็ซ้ำเพราะต้องคิดต้องปรึกษาต้องแบ่งสรรผลประโยชน์หรือต้องต่อรองไม่ให้ฝ่ายใดได้เปรียบเสียเปรียบกันเกินไปดังนั้นก็มักมีปัญหาในการปฏิบัติ ในช่องว่างกรุณาระบุว่าในกลุ่มใหญ่ที่กลุ่มย่อยของท่านอยู่ด้วยนั้นมีปัญหาความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องวิธีการประท้วงต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ หรือไม่ ถ้ามีระบุด้วยว่าเป็นเรื่องอะไร

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มใหญ่ของท่านมีความคิดเห็นว่าจะประท้วงเรื่องอะไรแบบไหน ตรงกันหรือไม่

ไม่ตรง

ตรงกันมาก

[] [] [] [] []

1 2 3 4 5

7. ท่านรู้สึกว่าการประท้วงให้สำเร็จให้ได้หรือไม่ เรื่องนี้มาจากความสำคัญของเรื่องที่ประท้วงหรือความจำเป็นที่ท่านต้องประสบความสำเร็จจากการประท้วงนั้น ตัวอย่างเช่น ท่านที่ถูกไล่ที่ไม่มีอยู่ ย่อมต้องมุ่งมั่นที่จะประท้วงให้สำเร็จให้ได้ ส่วนท่านที่ขาดที่ทำกินแล้วประท้วงเพื่อให้ได้เงินชดเชยหรือได้ที่ทำกินอื่นนั้นย่อมรู้สึกว่ามีคามมุ่งมั่นน้อยกว่า หรือการประท้วงเพื่อคนอื่น หรือสัตว์ป่า ย่อมมีน้ำหนักน้อยกว่าการประท้วงเพื่อตนเองและครอบครัว ในช่องว่างกรุณาระบุว่า ที่ท่านต้องมาประท้วงนั้น เพราะมีความสำคัญต่อชีวิตของท่านมากน้อยเพียงใด เพราะอะไร

คำถาม ท่านรู้สึกมุ่งมั่นต้องการความสำเร็จจากการประท้วงมากน้อยแค่ไหน

สำเร็จก็ได้ไม่สำเร็จก็ได้				ต้องการมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

8. ความสามารถของกลุ่มที่จะหาผลประโยชน์ที่เห็นกันได้ชัดๆ เช่น เงินทอง และ ตำแหน่ง แล้วเอามาให้สมาชิกเพื่อจูงใจให้มีคนเข้าร่วมประท้วงมากๆ หรือ ยอมอยู่ประท้วงนานๆ กลุ่มของท่านมีความสามารถในการหาผลประโยชน์มาให้สมาชิกได้มากน้อยแค่ไหน ในช่องว่างกรุณาระบุว่ากลุ่มของท่านทำการประท้วงด้วยการหาผลประโยชน์อะไรมาให้สมาชิก และ คิดว่าหามาได้มากหรือไม่

คำถาม ท่านคิดว่าผู้นำกลุ่มของท่านมีความสามารถที่จะหาเงินทองหรือเครื่องจูงใจอื่นๆ ให้สมาชิกได้มากไหม

ไม่มี				มีมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

9. การที่กลุ่มให้ผลประโยชน์เพื่อจูงใจให้เข้าร่วมประท้วงนั้น ท่านคิดว่าในกลุ่มของท่านเองผลประโยชน์ที่ให้นั้นถูกใจจนสมาชิกเข้าประท้วงได้ยาวนานใช่หรือไม่ ในช่องว่างกรุณาระบุว่ากลุ่มของท่านให้ของจูงใจที่สมาชิกยอมรับและเข้าร่วมประท้วงจนสำเร็จใช่หรือไม่

คำถาม ท่านคาดว่าผลประโยชน์ที่กลุ่มให้สมาชิกจะทำให้สมาชิกอยู่ประท้วงจนสำเร็จใช่ไหม

ไม่รอด				สำเร็จแน่
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

10. การไปประท้วงกลุ่มจำเป็นต้องใช้เงินเป็นเรื่องธรรมดา แต่ว่ากลุ่มของท่านมีเงินมากน้อยขนาดไหน
ในช่องว่างกรุณาระบุว่า กลุ่มของท่านมีค่าใช้จ่ายเป็นตัวเลขในเรื่องอะไรบ้าง

คำถาม ในการประท้วงครั้งหนึ่ง ๆ ทั้งกลุ่มของท่านต้องใช้เงินประมาณเท่าไรโดยเฉลี่ย ถ้าไม่ทราบ
จำนวนเงินที่แน่นอน ขอให้ใช้การคาดคะเนจำนวนเงิน

ตอบ..... บาท

11. ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านมีการเตรียมการเพื่อป้องกันกลุ่มจากการแทรกแซงของฝ่ายตรงข้ามได้ดี
ไหม เพราะเหตุใดถึงคิดเช่นนั้น อาจเป็นเพราะเคยเห็นตัวอย่างการประท้วงมาก่อนใช่ไหมหรือว่ามี
ความรู้เรื่องวิธีการประท้วง หรือมีผู้นำกลุ่มที่รู้เรื่องดี ในช่องว่างกรุณาระบุว่ามีเหตุผลอะไรที่ท่าน
คิดว่ากลุ่มมีการเตรียมตัวระมัดระวังภัยจากฝ่ายตรงข้ามได้ดีหรือไม่ดีอย่างไร

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านมีความสามารถในการระแวงระวังดีไหม

ไม่ดี					ดีมาก
[]	[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5	

12. ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านรู้วิธีการประท้วงเพราะอะไร เพราะมีผู้รู้มาช่วยใช่ไหม มีองค์กรมาช่วยใช่
ไหม หรือเพราะเคยไปประท้วง เคยรู้ทางหนีทีไล่ ในช่องว่างกรุณาระบุว่าทำไมกลุ่มของท่านจึงรู้วิธี
การประท้วง และถ้ามีผู้นำการประท้วงกรุณาระบุชื่อหรือหน่วยงานที่นำประท้วงนั้นด้วย

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มท่านมีความรู้เรื่องการประท้วงดีแล้วหรือไม่

ไม่ดี				ดีมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

13. ความสำเร็จของการประท้วงที่มีมาก่อนช่วยให้กลุ่มสามารถระดมคน ระดมเงินได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยประสบความสำเร็จมาก่อน ในช่องว่างกรุณาระบุว่า กลุ่มของท่านเคยประสบความสำเร็จจากการประท้วงมาก่อนหรือไม่ ถ้ามีเคยประสบความสำเร็จเพราะอะไร ถ้าไม่เคยประสบความสำเร็จจะเกิดจากอะไร และประสบความสำเร็จมากหรือน้อย

คำถาม ท่านคิดว่าการประท้วงครั้งก่อนประสบความสำเร็จมากหรือน้อย

ไม่สำเร็จ				สำเร็จมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

14. การออกไปประท้วงต้องมีความยากลำบากแน่ แต่ว่ากลุ่มที่ไปประท้วงแต่ละกลุ่มอาจมีความยากลำบากไม่เหมือนกัน ในช่องว่างกรุณาระบุว่า กลุ่มของท่านมีความยุ่งยากลำบากในเรื่องอะไรบ้าง

คำถาม ท่านคิดว่าการออกไปประท้วงนั้นมีความเหนื่อยล้าหรือน้อย

ไม่ลำบาก				ลำบากมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

15. กลุ่มแต่ละกลุ่มมีความสามารถในการระดมคนแตกต่างกัน กลุ่มของท่านมีความสามารถในการระดมคนอย่างไร บางกลุ่มบอกไปนิดเดียวมีคนมาร่วมประท้วงเยอะแยะ บางกลุ่มเรียกคนแทบตายไม่มีใครมาร่วม ในช่องว่างกรุณาระบุว่า กลุ่มของท่านมีความสามารถในการระดมคนได้ดีหรือไม่ดี เพราะอะไร

คำถาม ท่านคิดว่ากลุ่มของท่านสามารถระดมคนไปประท้วงได้มากน้อยเพียงใด

ระดมคนได้ไม่เก่ง ระดมได้มาก

[] [] [] [] []

1 2 3 4 5

16. จำนวนคนที่สามารถชักจูงออกมาประท้วงและรักษาไว้ให้ประท้วงต่อเนื่องเกินกว่าหนึ่งเดือนขึ้นไป เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การประท้วงประสบความสำเร็จ ในช่องว่างกรุณาระบุว่ากลุ่มของท่านระดมคนออกมาและรักษาไว้ได้นาน ๆ นั้นเกิดจากอะไร

คำถาม กลุ่มของท่านระดมคนครั้งแรกได้ที่คน (ถ้าไม่ไปประท้วงก็เต็ม ศูนย์)

ตอบ คน

คำถาม จะรักษาให้ประท้วงได้นานเกินหนึ่งเดือนจำนวนกี่คน

ตอบ คน

17. ความสำเร็จของการประท้วงเกิดจากอะไร จำนวนคน หรือเงินทองที่สนับสนุน หรือแรงจูงใจอื่นๆ ในช่องว่างกรุณาระบุว่า กลุ่มของท่านประสบความสำเร็จเพราะอะไร ถ้าไม่ไปประท้วงก็ไม่ระบุ

คำถาม ท่านคาดว่าจะว่าการประท้วงคราวนี้จะสำเร็จขนาดไหน (ถ้าประท้วงมาแล้วก็กรุณาทบทวนว่า ก่อนประท้วงสำเร็จเคยคิดไว้อย่างไร)

ไม่สำเร็จ			สำเร็จมาก	
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

18. ความเดือดร้อน จากการถูกรังแก หรือ สูญเสียจากการกระทำของฝ่ายตรงข้ามทำให้เกิดความต้องการจะเข้าทำการประท้วง ในช่องว่างกรณาระบุว่าความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นมีขอบเขตรุนแรงมากน้อยขนาดไหน

คำถาม ท่านคิดว่าท่านมีความเดือดร้อนมากน้อยเพียงใดจึงเข้าประท้วง

น้อยมาก			รุนแรงมาก	
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

19. คาดจากการกระทำที่ผ่านมา ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้ามต้องการผลประโยชน์อะไร มีความเข้มแข็งแค่ไหน ในช่องว่างกรณาระบุว่าฝ่ายตรงข้ามของท่านมี ผลประโยชน์ที่ต้องการอะไรและมีความเข้มแข็งขนาดไหน เพราะอะไร

คำถาม ท่านรู้เรื่องผลประโยชน์ที่ฝ่ายตรงข้ามต้องการและความเข้มแข็งของฝ่ายตรงข้ามหรือไม่

ไม่รู้					รู้ดี
☐	☐	☐	☐	☐	
1	2	3	4	5	

20. ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้ามจะตอบโต้เราอย่างไร เพราะถ้าเขาตอบโต้เรารุนแรง ความกล้าในการประท้วงของเราก็อาจลดลง ในช่องว่างกรุณาระบุว่า ฝ่ายตรงข้ามใช้วิธีตอบโต้เราอย่างไร

คำถาม ท่านรู้หรือไม่ว่าฝ่ายตรงข้ามจะตอบโต้เราอย่างไร

ไม่รู้					รู้ดี
☐	☐	☐	☐	☐	
1	2	3	4	5	

21. พฤติกรรมของฝ่ายตรงข้ามที่ผ่านมาก็ทำให้เรารู้ว่า ฝ่ายตรงข้ามมักจะตอบโต้เรารุนแรงหรือชอบที่จะยอมตามความต้องการของผู้ประท้วง หรือทำเรื่องให้ยืดเยื้อจนเราหมดแรงไปเอง เพราะจะทำให้เราคาดได้ว่าการประท้วงครั้งนี้จะสำเร็จมากน้อยเพียงใด ในช่องว่างกรุณาระบุว่า ฝ่ายตรงข้ามมักมีพฤติกรรมอย่างไรเท่าที่ผ่านมา ตอบโต้ ยอมตาม หรือซื้อเวลา

คำถาม ท่านรู้ถึงพฤติกรรมที่มีมาก่อนของฝ่ายตรงข้ามได้หรือไม่

ไม่รู้					รู้ดี
☐	☐	☐	☐	☐	
1	2	3	4	5	

22. ฝ่ายตรงข้ามมีความสามารถในการระดมคนและรักษาให้อยู่ต่อต้านฝ่ายเราได้เหมือนกัน ซึ่งหากทำได้ดีกว่าฝ่ายเราแล้วการประท้วงของเราก็จะมีปัญหาด้วยเช่นกัน ในช่องว่างกรุณาระบุว่าฝ่ายตรงข้ามมีความสามารถอย่างไรหรือเปล่า และสามารถทำได้ด้วยวิธีใด

คำถาม ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้ามระดมคนในครั้งแรกได้ที่คนโดยประมาณ

ตอบ คน

ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้าม หลังจากประท้วงแล้วหนึ่งเดือนจะรักษาคนไว้ได้ที่คน

ตอบ คน

23. ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้ามจะตอบโต้เรารุนแรงหรือไม่ หลังจากการประท้วงของฝ่ายเราแล้วเพราะถ้าฝ่ายตรงข้ามตอบโต้เรารุนแรงฝ่ายเราก็ขาดที่จะทำการประท้วงด้วยการเรียกร้องอย่างเต็มที่ เหมือนกันในช่องว่างกรุณาคาดว่าฝ่ายตรงข้ามจะใช้วิธีการตอบโต้เราอย่างไร

คำถาม ท่านคิดว่าฝ่ายตรงข้ามจะตอบโต้เรารุนแรงหรือไม่รุนแรง

	ไม่รุนแรง			รุนแรง	
	[]	[]	[]	[]	[]
	1	2	3	4	5

24. ท่านคิดว่ากลุ่มของเราเมื่อประท้วงเสร็จแล้วจะทำอย่างไรต่อไป จะยังคงเกาะกลุ่มกันเหนียวแน่นต่อไป หรือว่าเกิดผลประโยชน์ที่ได้รับไม่เหมือนกันเสียแล้วเลยต่างคนต่างไป หรือได้ผลประโยชน์เหมือนกันแต่พอใจแล้วก็ต่างคนต่างไป หรือแตกเป็นกลุ่มย่อยบางที่ก็ทะเลาะกันเองเป็นต้น ในช่องว่าง กรุณาระบุว่า หลังการประท้วงกลุ่มของท่านจะเป็นอย่างไร ถ้ายังไม่เกิดก็ขอให้คาดคะเนเอาก็ได้

คำถาม ท่านคิดว่าหลังการประท้วงแล้วกลุ่มของท่านยังจะเกาะกลุ่มกันเหนียวแน่นเพื่อประท้วงต่อไปหรือไม่

ไม่ยึดกัน			ยึดกันเหนียวแน่น	
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

25. หลังการประท้วงแล้วผลประโยชน์ที่ต่างกันอาจทำให้การเห็นพ้องกันในเรื่องการจะยกประเด็นขึ้นประท้วงที่เรียกกันว่าวิธีการประท้วงนั้นต่างกัน ในช่องว่างกรุณาระบุว่าหลังการประท้วงแล้วจะเกิดความแตกแยกกันในเรื่องประเด็นการประท้วงอย่างไรบ้าง

คำถาม ท่านคิดว่าหลังการประท้วงแล้วกลุ่มของท่านจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องประเด็นการประท้วงหรือวิธีการประท้วงมากหรือน้อย

แตกต่างกัน			ไม่แตกต่าง	
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

26. หลังการประท้วงแล้ว กลุ่มอาจแตกแยกกันเพราะผลประโยชน์ที่แต่ละกลุ่มย่อยได้รับอาจแตกต่างกัน หรือกลุ่มประชาชนและผู้นำได้ผลประโยชน์ต่างกัน หรือประชาชนลงแรงมากกว่าแต่ผู้นำได้ประโยชน์ไปมากกว่า ที่กล่าวมานี้อาจเป็นสาเหตุให้กลุ่มมีความแตกต่างกัน ไม่สามารถเข้ากันได้ ในช่องว่างกรุณาระบุว่า หลังการประท้วงแล้วกลุ่มจะมีความแตกแยกกัน เพราะผลประโยชน์อย่างไรบ้าง

คำถาม ท่านคิดว่าหลังการประท้วงแล้ว กลุ่มมีความแตกแยกมากหรือน้อย

แตกแยก				ไม่แตกแยก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

27. หลังการประท้วงแล้วความเดือดร้อนจากการประท้วงอาจมีตามมา จะเป็นจากการตอบโต้ของฝ่ายตรงข้ามด้วยการก่อกวนก่อกอง หรือ ปัญหาของตัวเอง ในช่องว่างกรุณาระบุว่าความเดือดร้อนที่จะตามมาหลังการประท้วงนั้นน่าจะเป็นอะไร

คำถาม หลังการประท้วงแล้วท่านคิดว่าจะมีความเดือดร้อนตามมาหรือไม่

ไม่มี				มีมาก
[]	[]	[]	[]	[]
1	2	3	4	5

สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองในช่วงปี พ.ศ. 2529-2539

สรุปความเคลื่อนไหวในด้านความขัดแย้งระหว่างปีพุทธศักราช 2529 - 2539

เมื่อได้ทราบถึงตัวแบบที่จะได้นำมาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการประท้วงแล้ว ลำดับต่อไปนี้เป็นการศึกษาสภาพการประท้วงของประชาชนที่มีต่อรัฐ หรือ องค์กรอื่น ทั้งในต่างประเทศและกลับมาสู่การประท้วงภายในประเทศเพื่อให้ได้เห็นการเคลื่อนไหวทางสังคมในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมา ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรในภาพกว้างของเวทีการเมืองระดับโลก และ ในประเทศไทยว่าเกี่ยวข้องมีการประท้วงเกี่ยวกับเรื่องอะไร เป็นสำคัญ

2.10.1 การเคลื่อนไหวในต่างประเทศ

ในต่างประเทศทั่วโลกนั้น ความขัดแย้งเกิดขึ้น โดยเกี่ยวข้องกับเรื่องของชาติพันธุ์และเรื่องที่มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิด กับชาติพันธุ์ ได้แก่เรื่องของศาสนา ที่เหลือเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น รัฐบาล เผด็จการ และการเรียกร้องเพื่อขอแบ่งแยกดินแดน เป็นต้น ในความขัดแย้งดังกล่าวมีผู้เสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก ในเรื่องเกี่ยวกับชาติพันธุ์และศาสนา มีความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2529 ที่อาฟริกาใต้ โดยเกิดการจลาจลของคนผิวดำที่เมืองอเล็กซานเดรีย โดยมีผู้เสียชีวิต 80 คน¹ ส่วนในประเทศอินเดีย อดีตเสนาธิการ กองทัพบกอินเดีย ถูกคนร้ายสี่คนระดมยิงถึงแก่กรรม เมื่อเดือนสิงหาคม 2529 เนื่องจากเคยเป็นคนนำกำลังทหารบุกยึดสุวรรณวิหาร ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาของชาวซิกข์ในเมือง อมกฤตสระ รัฐปัญจาป เมื่อปี พ.ศ.2527² ต่อมารัฐบาลอินเดียได้สั่งยุบรัฐสภาท้องถิ่นชาวซิกข์ในรัฐปัญจาป จากความขัดแย้งในรัฐปัญจาป ทำให้มีผู้เสียชีวิตเกือบ 1,000 คน ในเดือนพฤษภาคมเนื่องจากพวกก่อการร้ายหัวรุนแรงชาวซิกข์ที่ ทำการรบบแบ่งแยกดินแดน³ หลังจากนั้นในเดือนมิถุนายนเกิดจลาจลศาสนาระหว่างชาวฮินดูกับมุสลิมในหมู่บ้านทางภาคเหนือของอินเดีย หลังจากที่มีการพบว่าโค ซึ่งชาวฮินดูถือว่าเป็นสัตว์ศักดิ์

¹ "ข่าวต่างประเทศ, " ไทยรัฐ (19 มกราคม 2529) : 2.

² "ข่าวต่างประเทศ, " ไทยรัฐ (11 สิงหาคม 2529) : 2.

³ "ข่าวต่างประเทศ, " ไทยรัฐ (13 พฤษภาคม 2530) : 2.

สิทธิถูกฆ่า เหตุการณ์นี้มีผู้เสียชีวิต 5 คน⁴ ในปี พ.ศ.2536 ยังเกิดฝูงชนของพรรคฝ่ายค้านชาวฮินดูปะทะกับตำรวจอินเดียจำนวน 5,000 คน⁵

ในเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองนั้น ประเทศฟิลิปปินส์ในรัฐบาลของประธานาธิบดี มาร์กอส จะมีปัญหามากที่สุด โดยในเดือนกุมภาพันธ์ 2529 นางอาคิโน ผู้นำกลุ่มต่อต้าน ได้เรียกร้องให้ชาวฟิลิปปินส์ต่อสู้เพื่อไม่รับคำสั่งจากรัฐบาล⁶ ส่วนในเกาหลีใต้ ในเดือนมีนาคมปีเดียวกัน นักศึกษาจำนวน 400 คน ชุมนุมประท้วงรัฐบาล โดยขอให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญเผด็จการทหาร⁷ ต่อมาในเดือนเมษายนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติกรุงโซล ชุมนุมที่หน้ามหาวิทยาลัยประมาณ 250 คน เพื่อประท้วงการบังคับให้มีการฝึกอบรมทหาร⁸ ส่วนในประเทศฟิลิปปินส์หลังจากเกิดการประท้วงและโค่นล้มประธานาธิบดีมาร์กอสไปแล้ว ประธานาธิบดี คอราซอน อาคิโน ผู้นำคนใหม่ มีความประสงค์จะให้มีการเจรจาเสรีภาพกับกบฏมุสลิมตามแนวทางที่ฝ่ายกบฏเสนอเพื่อยุติความขัดแย้งในเรื่องสิทธิอุดมการณ์ที่มีต่อเนื่องมายาวนาน⁹ ส่วนในประเทศเกาหลีใต้ ในเดือนมิถุนายน 2530 ทางตำรวจได้จับกุมผู้ชุมนุมที่เป็นนักศึกษาราว 4,000 คน กรณี กรณีคัดค้านรัฐบาลประธานาธิบดี ชุน ดู หวาน¹⁰

กลับมาที่อินเดียอีกครั้งหนึ่ง ในเดือนเดียวกันความขัดแย้งทางศาสนาระหว่างฮินดูและซิก ทำให้เกิดความขัดแย้งบานปลายออกไป โดยในวันที่ 25 มิถุนายน 2530 ตำรวจและกองกำลังกึ่งทหารของอินเดีย ยกกำลังเข้าจู่โจมในวอร์ดวิหาร อันเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาของชาวซิก ในเมืองอมฤตสระ เพื่อป้องกันชาวซิก เคลื่อนไหวในการแบ่งแยกดินแดน ปกครองตนเอง¹¹ ส่วนในธิเบต ชาวธิเบตประมาณ 2,000 คนได้ปะทะกับ เจ้าหน้าที่จีน จากกรณี ประท้วงเรียกร้องการเป็นเอกราช¹² และเกิดการจลาจลตามมาในกรุงลาซา เมืองหลวงของธิเบต มีประชาชนเสียชีวิตอย่างน้อย 6 คน¹³ ในเดือนสิงหาคม 2531 รัฐบาลพม่าประกาศใช้กฎอัยการศึกเนื่องจากการเรียกร้องประชาธิปไตย¹⁴ ต่อมานาย

⁴ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (11 มิถุนายน 2530) : 2.

⁵ ชาวต่างประเทศ, "เดลินิวส์" (26 กุมภาพันธ์ 2536) : 2.

⁶ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (16 กุมภาพันธ์ 2529) : 2.

⁷ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (11 มีนาคม 2529) : 2.

⁸ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (29 เมษายน 2529) : 2.

⁹ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (9 มิถุนายน 2530) : 2.

¹⁰ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (12 มิถุนายน 30) : 2.

¹¹ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (26 มิถุนายน 2530) : 2.

¹² ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (3 ตุลาคม 2530) : 2.

¹³ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (5 ตุลาคม 2530) : 2.

¹⁴ ชาวต่างประเทศ, "ไทยรัฐ" (7 สิงหาคม 2531) : 2.

พล ขอม่วงยึดอำนาจในพม่าเพื่อยุติการเดินขบวนเรียกร้อง ประชาธิปไตยในพม่า¹⁵ ต่อมาเกิดการเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยในจีนและเกิดกรณี เทียนอันเหมินขึ้น¹⁶

ในเดือนมกราคม 2533 สหภาพโซเวียตส่งทหาร 11,000 คน เข้าสาธารณรัฐ อาร์มาเนียและอาเซอร์ไบจาน ที่เกิดกรณีพิพาทจากเรื่องเชื้อชาติ¹⁷ ส่วนในยูโกสลาเวียนั้นทหารกองทัพรัฐบาลกลางยูโกสลาเวีย ได้ระดมยิงเมืองท่า คูปราฟนิกที่อยู่ภายใต้การควบคุมของโครเอเชีย มีประชาชนเสียชีวิตหลายคน¹⁸ และภายหลังกลายเป็นสงครามกลางเมืองที่สหประชาชาติต้องเข้าไปช่วยเหลือรักษาสันติภาพส่วนความเคลื่อนไหวที่แสดงออกถึงความขัดแย้งหรือการรวมกลุ่มกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นการประท้วงของพยาบาลอังกฤษ จำนวน 4,000 คน เพื่อเรียกร้องค่าแรงและค่ารักษาพยาบาลเพิ่ม¹⁹ ผู้ลี้ภัยชาวเยอรมันตะวันออก เข้าไปยังสถานทูตเยอรมันตะวันตกในกรุงปารีส เมืองหลวงของ เซคโกสโลวาเกีย²⁰ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการล่มสลายของยุโรปตะวันออกทำให้ สหภาพโซเวียตแตกเป็นรัฐย่อย ๆ ประเทศในยุโรปตะวันออกที่มีการผสมกันของคนต่างเผ่าพันธุ์ ได้แยกตัวออกจากกันเป็นอิสระ และทำให้สงครามเย็นยุติลง เรื่องของชาติพันธุ์และศาสนานี้ แม้แต่ในประเทศในอาเซียน เช่น มาเลเซียก็เกิดปัญหาขึ้นเมื่อมาเลเซียระบุว่าผู้นำขบวนการมุสลิม "อัลอาร์กรอม" เป็นภัยต่อความมั่นคง²¹

กล่าวโดยสรุปแล้วประเด็นความขัดแย้งโดยพื้นฐานอยู่ที่เรื่องของชาติพันธุ์และศาสนาประการหนึ่ง ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงเรื่องการเรียกร้องประชาธิปไตย และการแบ่งแยกดินแดน ส่วนประเทศที่ไม่มีปัญหาด้านชาติพันธุ์ และศาสนา ประชาชนจะมีความ ขัดแย้งกับผู้ปกครอง ในประเด็นเรื่องขอประชาธิปไตยเป็นสำคัญ

¹⁵ "ข่าวต่างประเทศ, " ไทยรัฐ (19 กันยายน 2531) : 2.

¹⁶ "ข่าวต่างประเทศ, " เดลินิวส์ (15 เมษายน 2532) : 2.

¹⁷ "ข่าวต่างประเทศ, " เดลินิวส์ (18 มกราคม 2533) : 2.

¹⁸ "ข่าวต่างประเทศ, " เดลินิวส์ (11 พฤศจิกายน 2534) : 2.

¹⁹ "ข่าวต่างประเทศ, " ไทยรัฐ (4 กุมภาพันธ์ 2531) : 2.

²⁰ "ข่าวต่างประเทศ, " เดลินิวส์ (4 พฤศจิกายน 2532) : 2.

²¹ "ข่าวต่างประเทศ, " เดลินิวส์ (4 กรกฎาคม 2537) : 2.

2.10.2 การเคลื่อนไหวภายในประเทศ

สำหรับภายในประเทศไทย ซึ่งไม่มีปัญหาเรื่องของชาติพันธุ์ และศาสนานั้น ปรากฏว่าความขัดแย้งที่มีมาโดยตลอดนั้น เป็นเรื่องของความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์และเรื่องของการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในเรื่องความขัดแย้งจากผลประโยชน์ในเดือนมิถุนายน 2529 เกิดการประท้วงต่อต้าน โรงงานแทนทาลัม ในจังหวัดภูเก็ต มีผู้เข้าร่วมประท้วง 7 - 8 หมื่นคน²² ต่อมาในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกัน พนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย ร่วมด้วยสหภาพแรงงานต่าง ๆ 5 สหภาพ ประมาณ 500 - 600 คน พวกเขาร่วมชุมนุมบริเวณทางเข้าการทำเรือ เพื่อให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี กรณีให้ ร.ส.พ. และ เอกชน ร่วมกันจัดซื้อปั้นจั่นยกคอนเทนเนอร์ โดยจะขอให้การทำเรือเป็นผู้จัดซื้อเอง²³ ในเรื่องผลประโยชน์นี้อาจเป็นเรื่องเฉพาะตัว เช่น คณาจารย์และบุคลากรในวิทยาลัย คณาจารย์ สวัสดิ์ จังหวัดมหาสารคามชุมนุมกันกว่าร้อยคน เพื่อเรียกร้องให้ เจ้าของจ่ายเงินเดือนที่ค้างอยู่²⁴ ในเดือนพฤษภาคม 2530 พระภิกษุและสามเณร ประมาณ 50 รูป ชุมนุมประท้วงสั่งปิดโรงเรียนปริยัติธรรมภาคค่ำ²⁵ และที่จังหวัด ยะลาห้วงเวลาเดียวกัน รถยนต์รับจ้างภายในอำเภอเมืองจำนวน 452 คัน ได้หยุดวิ่งรับผู้โดยสาร เพื่อประท้วงพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535²⁶ ในเดือนกันยายน พ.ศ.2536 ชาวบ้านจากสามอำเภอในจังหวัดสกลนคร และใกล้เคียงประมาณ 4,000 คน ปิดถนนสายสกลนคร-กรุงเทพฯ เพื่อให้พิจารณาแก้ปัญหาการสำรวจแนวเขตพื้นที่ทำกินของ ชาวบ้าน ในเขตอุทยานแห่งชาติ ภูพาน²⁷

ในระยะหลังการประท้วงและชุมนุมต่าง ๆ ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเริ่มต้นของราษฎรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำโดย นายบำรุง คะโยธา ได้เคลื่อนขบวนมาตามถนนมิตรภาพ เพื่อ เข้ามาชุมนุมประท้วง ในเดือนพฤศจิกายน 2536 จำนวน 5,000 คน²⁸ ต่อมากลุ่มเกษตรกรนี้ได้มีการหมุนเวียนและ ทำการประท้วงในกรณีคล้ายคลึงกันเกิดขึ้น ได้แก่ประชา

²² ปกหน้า, " เดลินิวส์ (23 มิถุนายน 2529) : 2.

²³ ปกหน้า, " เดลินิวส์ (18 กรกฎาคม 2529) : 1.

²⁴ ปกหน้า, " เดลินิวส์ (9 กุมภาพันธ์ 2530) : 1.

²⁵ ปกหน้า, " เดลินิวส์ (21 พฤษภาคม 2530) : 1.

²⁶ ปกหน้า, " เดลินิวส์ (7 พฤษภาคม 2536) : 1.

²⁷ ปกหน้า, " มติชน (18 กันยายน 36) : 1.

²⁸ ปกหน้า, " มติชน (4 พฤศจิกายน 2536) : 1.

ชนจังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 10,000 คน ได้เรียกร้องที่ดินจากการพิพาทที่ของทหาร²⁹ ในเดือนเมษายน 2537 ในส่วนของผู้มีรายได้สูงก็ร่วมชุมนุมประท้วง เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนด้วย เช่น การที่ผู้เกี่ยวข้องกับกิจการสถานบันเทิงในเมือง พัทยาประมาณ 10,000 คน ชุมนุมเรียกร้องให้ผ่อนผันการปิดสถานบริการเร็วขึ้น³⁰ ต่อมาอีกหนึ่งปีคือในเดือนกุมภาพันธ์ 2538 กลุ่มเกษตรกรภาคอีสานได้มีการเคลื่อนไหวชุมนุมจำนวนประมาณ 10,000 คนอีกที่จังหวัด นครราชสีมาเพื่อแสดงพลังประท้วงต่อรัฐบาล³¹ ทหารผ่านศึกและครอบครัว จำนวน 1,000 คน ก็ได้ร่วมชุมนุมและยื่นข้อเรียกร้องเกี่ยวกับเงินค่าครองชีพ รวมทั้งให้มีการเปลี่ยนตัวผู้อำนวยการองค์การทหารผ่านศึกใหม่³²

ต่อมาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสานได้มีการรวมตัวกันเข้มแข็งขึ้น โดยมีกลุ่มสมัชชาคนจน สมัชชาชาวนาชาวไร่อีสาน องค์การสลัมเพื่อประชาธิปไตย สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และสภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากการทำงานและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อนายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เพื่อเรียกร้องการแก้ไขปัญหา³³ คือ

1. ปัญหาจากการสร้างเขื่อน
2. จากปัญหาป่าไม้
3. จากโครงการพัฒนาของรัฐ
4. การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากการทำงาน
5. ปัญหาสลัม
6. เรื่องสิทธิมนุษยชน
7. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และ กฎหมาย

ในเดือนเมษายน 2539 กลุ่มชาวบ้าน อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้รวมตัวต่อต้านการสร้างโรงงานกำจัดกาก เบนโก ที่อำเภอปลวกแดง ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยุติการสร้างโรงกำจัดขยะ³⁴ ประชาชน 5 จังหวัดประมาณ 20,000 คนจากจังหวัดแพร่ สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร นครสวรรค์ ที่เคยได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมได้ชุมนุมเรียกร้องให้มีการ ทบทวนมติ ครม.ที่

²⁹" ปกหน้า, " มติชน (27 เมษายน 2537) : 1.

³⁰" ปกหน้า, " มติชน (6 พฤษภาคม 2537) : 1.

³¹" ปกหน้า, " มติชน (8 กุมภาพันธ์ 2538) : 1.

³²" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (10 มกราคม 2539) : 1.

³³ไชยรัตน์ สัมฉุน" สก๊อปหน้า 1, " ไทยรัฐ (5 เมษายน 2539) : 1.

³⁴" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (8 เมษายน 2539) : 1.

ให้ชลอการสร้างแก่งเสือเต้นออกไป³⁵ ในเดือนพฤษภาคม 2539 สำหรับในปลายปี 2539 เมื่อเศรษฐกิจของ ประเทศไทยเริ่มถดถอย ในเดือนธันวาคม 2539 คณะกรรมการพิเศษที่ขึ้นโดยกระทรวงเรียกวงเงินโบนัสจนเกิดการจลาจลเผาโรงงาน³⁶

สำหรับ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ในระบอบ ประชาธิปไตย แม้ว่าในห้วงที่ผ่านมาจะมีจำนวนไม่มากนัก แต่ครั้งหนึ่งคือ ในเดือนพฤษภาคม 2535 ปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมประท้วงจำนวนหลายหมื่นคน และเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ จนเกิดการเสียชีวิตบาดเจ็บและสูญหายไป เพื่อให้เกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มิให้บุคคลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง มาเป็นนายกรัฐมนตรี³⁷ อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนหน้านั้น นายกรัฐมนตรี ที่มาจากการเลือกตั้งได้แก่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้ถูกทหารพรวนบุกบ้านกรณีวิจารณ์ผู้นำทางทหาร เมื่อเดือนเมษายน 2530³⁸ ส่วนในกรณีหลังสุดได้แก่ การที่กำนันผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศ 3,000 คน ร่วมชุมนุมคัดค้านร่างแก้ไข รัฐธรรมนูญ มาตรา 198-199 ที่กำหนดให้ "คณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง"³⁹ เมื่อพฤษภาคม 2537 สำหรับในการเมืองระดับท้องถิ่นเกิดการประท้วงการเลือกตั้งสกปรก สมาชิกสภาจังหวัดในเขตอำเภอกันตัง จังหวัดตรังจนเกิดเหตุประชาชน 3,000คนปะทะกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 500 นายเมื่อเดือนธันวาคม 2538จนเสียชีวิตไป3 รายและบาดเจ็บอีกกว่า20คน⁴⁰

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความขัดแย้งภายในประเทศส่วนใหญ่ เกิดจากปัญหาของประชาชน การแย่งชิงทรัพยากรและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ส่วนในเรื่องทางการเมืองนั้น แม้จะมีการชุมนุมประท้วงเป็นปริมาณไม่มากนัก แต่มีความเข้มข้นในเชิงคุณภาพสูงและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามมาได้ อย่างไรก็ตาม อาจเห็นได้ว่าความขัดแย้งทางการเมืองของไทยมักนำไปสู่การใช้ความรุนแรงได้ง่าย

³⁵" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (10 พฤษภาคม 2539) : 1.

³⁶" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (19 ธันวาคม 2539) : 1.

³⁷" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (18 พฤษภาคม 2535) : 1.

³⁸" ปกหน้า, " เดลินิวส์ (6 เมษายน 2530) : 1.

³⁹" ปกหน้า, " มติชน (25 พฤษภาคม 2537) : 1.

⁴⁰" ปกหน้า, " ไทยรัฐ (28 ธันวาคม 2539) : 1.

ประวัติผู้วิจัย

พันเอก พงศกร รอดชมภู เกิดวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2498 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต จาก โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อ พ.ศ. 2521 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อ พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษา Dip. in Integrated Rural Regional Development Planning จาก Settle Study Centre ที่ Rehovot ประเทศ อิสราเอล เมื่อ พ.ศ. 2531 และ สำเร็จการศึกษา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาการเศรษฐกิจ) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2526 สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตจาก โรงเรียน เสนาธิการทหารบก เมื่อ พ.ศ. 2534 และ เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. 2536 ปัจจุบัน รับราชการที่สำนักงานเลขานุการกองทัพบก ในกองบัญชาการ กองทัพบก

